

Structural-Functional Model of Formation of Diagnostic and Prognostic Competences in Future Teachers-Speech Therapists in the Conditions of Master's Program

UDC 005.336.2:376:378.22

DOI: <https://doi.org/10.15421/1726115>**Khomenko Nataliia**Ph.D. Student, <https://orcid.org/0009-0007-8225-124X>, homrojnata@gmail.com

Zhytomyr Ivan Franko State University (Zhytomyr, Ukraine)

Abstract.

The article presents a theoretical justification of the structural-functional model of diagnostic and prognostic competence of a future speech therapist teacher in the conditions of a master's degree. The importance of forming competence data in applicants for the second (master's) level of higher education is emphasized. The main structural blocks of the model are highlighted (target, methodological, block of organizational and pedagogical conditions, content-procedural, effective). Each of them is described. In the process of theoretical justification of the target block of the model, the following components are distinguished: target order, goal, task of forming diagnostic and prognostic competence.

The methodological block of the model includes the following components: basic approaches to organizing the educational process in order to form diagnostic and prognostic competence (systemic, competency-based, activity-based, personality-oriented), basic principles (scientificity, systematicity and consistency, accessibility, ensuring the organic unity of theoretical and practical training of highly qualified specialists, consciousness and activity, combining the concrete and abstract in the educational process of higher education (the principle of clarity), the strength of the assimilation of knowledge, skills and abilities, the development of students' mental powers), methods and means of training in the preparation of future speech therapist teachers for diagnostic and prognostic work, which determines the implementation of this model in practice.

A block of organizational and pedagogical conditions for the formation of diagnostic and prognostic competencies was determined by analyzing educational documentation of higher education institutions. A performance block has been identified, aimed at assessing the result of the formation of diagnostic and prognostic competence in future speech therapist teachers in the conditions of a master's degree, which outlines the following structural components (cognitive, operational, motivational, reflective), criteria (motivational-value; cognitive; operational-activity; reflective-evaluative) and levels of formation (low, medium, sufficient, high).

Keywords: structural-functional model, professional competence, diagnostic competence, prognostic competence, speech therapist teacher

Структурно-функціональна модель формування діагностичної та прогностичної компетентностей у майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури

Хоменко Наталія

Житомирський державний університет імені Івана Франка (Житомир, Україна)

Анотація.

В статті представлено теоретичне обґрунтування структурно-функціональної моделі діагностичної та прогностичної компетентності майбутнього вчителя-логопеда в умовах магістратури. Наголошено на важливості формування даних компетентності у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Виділено основні структурні блоки моделі (цільовий, методологічний, блок організаційно-педагогічних умов, змістово-процесуальний, результативний). Здійснено опис кожного з них. В процесі теоретичного обґрунтування цільового блоку моделі виокремлено такі складові: цільове замовлення, мету, завдання формування діагностичної та прогностичної компетентності.

В методологічний блок моделі включено такі компоненти: основні підходи щодо організації освітнього процесу з метою формування діагностичної та прогностичної компетентності (системний, компетентісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований), основні принципи (науковості, системності і послідовності, доступності, забезпечення органічної єдності теоретичної і практичної підготовки фахівців вищої кваліфікації, свідомості і активності, поєднання конкретного і абстрактного у навчальному процесі вищої школи (принцип наочності), міцності засвоєння знань, умінь і навичок, розвитку розумових сил студентів), методи та засоби навчання у підготовці майбутніх вчителів-логопедів до здійснення діагностичної та прогностичної роботи, що обумовлює реалізацію даної моделі на практиці. Визначено блок організаційно-педагогічних умов формування діагностичної та прогностичної компетентностей шляхом аналізу освітньої документації ЗВО.

Виокремлено результативний блок, спрямований на оцінку результату сформованості діагностичної та прогностичної компетентності в майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури, в якому окреслено такі структурні компоненти (когнітивний, операційний, мотиваційний, рефлексивний) критерії (мотиваційно-ціннісний; когнітивний; операційно-діяльнісний; рефлексивно-оцінний) та рівні сформованості (низький, середній, достатній, високий).

Ключові слова: структурно-функціональна модель, професійна компетентність, діагностична компетентність, прогностична компетентність, вчитель-логопед

Стаття надійшла / Article arrived: 04.03.2026 // Схвалено до друку / Accepted: 17.04.2026 // Підписано до друку / Approved for printing: 22.04.2026

Вступ.

Актуальність. Головна мета закладів вищої освіти, які здійснюють фахову підготовку майбутніх вчителів-логопедів – формування професійних компетентностей у здобувачів. Прийнятий професійний стандарт на групу професій «Вчитель-логопед», «Логопед» (2024) дав змогу розробникам освітніх програм спеціальності «Спеціальна освіта», спеціалізації «Логопедія» чітко прослідкувати якими конкретними професійними компетентностями має володіти випусник другого освітньо-наукового рівня, тим самим вдосконалити навчальні плани, зокрема освітні компоненти та відповідні види практик.

Однією із ключових компетентностей, визначених у Професійному стандарті є В.1: «Здатність вивчати та оцінювати особливості, причини виникнення та механізми порушень мовленнєвого розвитку та комунікації дітей, підлітків і дорослих». Згідно якої, вчитель-логопед, відповідно своїх трудових функцій повинен уміти: «Вивчати та оцінювати стан розвитку різних писемних та усномовленнєвих, когнітивних та комунікативних компонентів; вивчати причини виникнення, структуру ПМР; визначати тип і рівень їх складності; здійснювати якісний та кількісний аналіз результатів вивчення; критично оцінювати достовірність отриманих даних, узагальнювати їх тощо». (Професійний стандарт на групу професій вчитель-логопед, логопед, 2024). Визначаємо її - як діагностичну компетентність та вважаємо однією із основних у професійній діяльності вчителя-логопеда. Адже від якісно здійсненої діагностичної роботи та від того на скільки професійно логопед складе освітньо-корекційну стратегію залежить результат логопедичної допомоги, саме в цьому аспекті наголошуємо на важливості формування прогностичної компетентності. Тому побудова структурно-функціональної моделі діагностичної та прогностичної компетентності майбутнього вчителя-логопеда в умовах магістратури, реалізація усіх її структурних компонентів в освітньому процесі сприятиме формуванню даних компетентностей у здобувачів.

Мета дослідження – теоретичне обґрунтування структурно-функціональної моделі діагностичної та прогностичної компетентності майбутнього вчителя-логопеда в умовах магістратури.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Питанням вивчення професійних компетентностей випусників закладів вищої освіти в Україні зі спеціальності «Спеціальна освіта» займалися провідні науковці. Обґрунтування поняття професійна компетентність пропонували (Лозовецька, 2008; Скворцова, 2009, Савченко, 2011). Обґрунтування компетентісного підходу до фахової підготовки фахівців зі спеціальної освіти, до професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі в

працях (Мартинчук, 2013). Дослідженням професійної компетентності учителя-логопеда займалась (Пінчук, 2005); закладу дошкільної освіти (Стахова, 2017). Проблема професійної компетентності випусників закладів вищої освіти в Україні зі спеціальності "Спеціальна освіта" досліджували (Гладуш, 2019). Дослідженням професійної компетентності майбутнього вчителя-логопеда інклюзивно-ресурсного центру займалися (Чупахіна & Потапчук, 2022). Характеристику професійної компетентності вчителя-логопеда інклюзивно-ресурсного центру визначили (Гринькова, Лісова & Опалюк, 2024).

Проблемами формування діагностичної компетентності у майбутніх учасників освітнього процесу (науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти) займалися (Горбатюк, Білан & Сіткарь, 2023). Вивченням діагностичної компетентності майбутніх здобувачів освіти у вищих військових навчальних закладах (Діденко, Сніца & Дем'янюк, 2023). Дослідженням діагностувальної компетентності майбутніх докторів філософії займалися вчені: (Ягупов & Плохута, 2022). Проблема формування діагностичної компетентності соціальних працівників у роботі з дітьми та сім'ями досліджувала (Тимків, 2024) тощо.

Проблемами педагогічного прогнозування та формування прогностичної компетентності у випусників ЗВО, зокрема педагогічних спеціальностей, займалися провідні вітчизняні вчені. Зокрема, проблему формування прогностичної компетентності учителя досліджував (Пузіков, 2018). Формування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук у процесі фахової підготовки вивчав (Шаравара, 2021). Дослідженням формування прогностичної компетентності у майбутніх вихователів займалися (Дурманенко & Бартків, 2022). Проблема формування прогностичної компетентності сучасного вчителя як невід'ємного елемента його професійної компетентності досліджувала (Халецька, 2024) та ін.

Проте, сьогодні ще недостатньо вивчена проблема формування діагностичної та прогностичної компетентностей майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури, що й зумовлює актуальність даної теми.

Результати дослідження.

З метою професійної підготовки майбутнього вчителя-логопеда, здатного якісно здійснювати діагностичну роботу та будувати корекційно-розвиткову стратегію, нами окреслені теоретичні засади структурно-функціональної моделі формування діагностичної та прогностичної компетентності майбутнього вчителя-логопеда в умовах магістратури.

Загальна структура, розробленої нами моделі представлена у вигляді системи основних та допоміжних шестерень, де кожна з них відповідає

окремому блоку моделі. Взаємозв'язок даних шестерень забезпечує цілісний і безперервний процес формування діагностичної та прогностичної компетентності майбутніх вчителів-логопедів та націлений на досягнення головного результату: формування діагностичної та прогностичної

компетентності майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури. Таким чином, в основу структурно-функціональної моделі покладено такі блоки: цільовий, методологічний, блок організаційно-педагогічних умов, змістово-процесуальний, результативний (рис.1).

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ ТА ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ЛОГОПЕДІВ

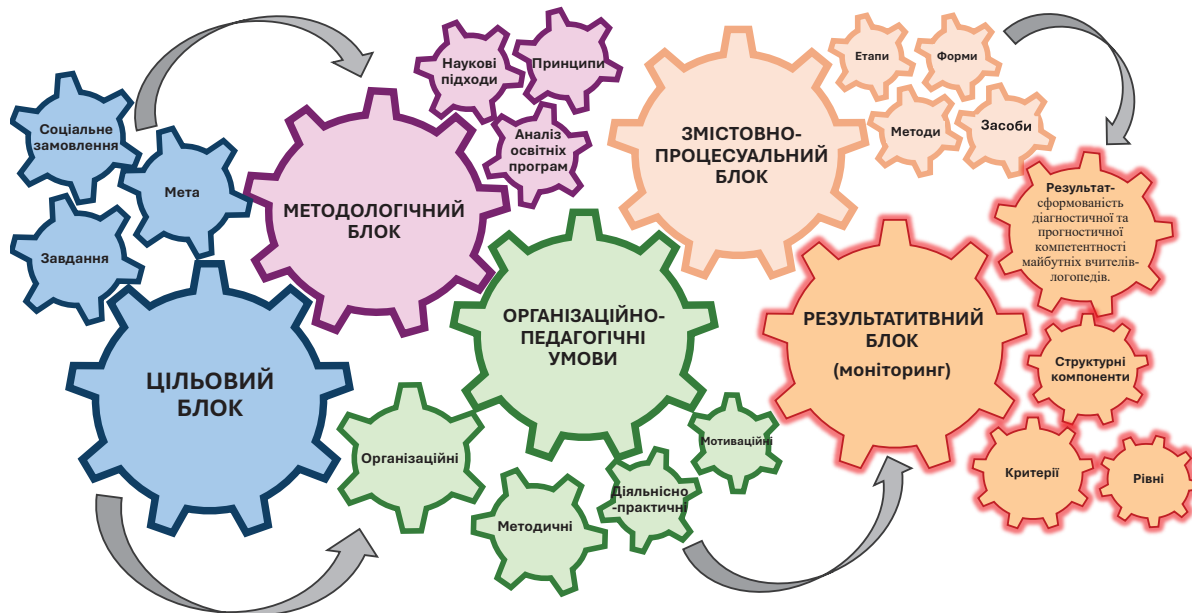

Рис.1. Структурно-функціональна модель формування діагностичної та прогностичної компетентностей у майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури

Цільовий блок. В даному блоці відображено поєднання і взаємозв'язок таких складових, як соціальне замовлення, мета та завдання формування діагностичної та прогностичної компетентності. Соціальне замовлення вбачає потребу в підготовці конкурентноспроможних фахівців, здатних організовувати процес вивчення, оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку в дітей, підлітків і дорослих, визначати і реалізовувати цілі, стратегії та зміст процесу подолання ПМР. Мета полягає у формуванні діагностичної та прогностичної компетентності майбутніх вчителів-логопедів.

З метою реалізації представленої моделі, окреслили наступні завдання: формувати систему теоретичних знань з психолого-педагогічної діагностики; формувати уміння організовувати процес вивчення, оцінювання комунікації та стану мовленнєвого розвитку в дітей, підлітків і дорослих - здійснювати діагностичне обстеження; формувати уміння визначати і реалізовувати цілі, стратегії та зміст процесу подолання ПМР за результатами діагностичного обстеження; формувати уміння здійснювати діагностичне обстеження у практичній діяльності та складати корекційно-розвитковий маршрут; формувати готовність до самостійної діагностично-прогностичної діяльності; розвивати

рефлексію та відповідальність за прийняті професійні рішення.

Методологічний блок. В основу діагностико-прогностичної роботи покладено системний, особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний підходи до організації педагогічного процесу.

Системний підхід передбачає формування фахових знань, умінь та навичок щодо здійснення діагностичного обстеження осіб з ПМР та визначення стратегії корекційно-розвиткового впливу також розглядається як система, що реалізовується наступністю викладання обов'язкових освітніх компонент, послідовністю навчальних і виробничих практик, виконання кваліфікаційних (дипломних) робіт.

Компетентнісний підхід передбачає здатність здобувачів застосовувати набуті знання, вміння та навички під час вирішення завдань у навчальній, майбутній професійній діяльності з проблеми психолого-педагогічної діагностики дітей та дорослих з порушенням мовлення та створення корекційно-розвиткового маршруту, який передбачатиме створення індивідуальної програми розвитку, з метою досягнення ефективного результату.

Діяльнісний підхід передбачає сприяння набуття індивідуального досвіду у здійсненні

диференціальної, психолого-педагогічної діагностики осіб з ПМР та окреслення основних напрямків корекційно-розвиткової роботи. Реалізація даного підходу здійснюється в процесі виконання аудиторної та позааудиторної роботи здобувачів вищої освіти.

Особистісно-орієнтований підхід визначається завданням активного розвитку особистості майбутнього вчителя-логопеда, в тому числі шляхом неформальної освіти: здобуття знань, умінь та навичок щодо застосування інноваційного діагностичного інструментарію для осіб з ПМР. Врахування індивідуальних особливостей здобувачів під час організації освітнього процесу.

В рамках нашого дослідження, визначені методологічні підходи дозволили окреслити основні принципи підготовки майбутніх вчителів-логопедів до здійснення діагностичної та прогностичної роботи, що обумовлює реалізацію даної моделі на практиці: принцип науковості, принцип системності і послідовності, принцип доступності, принцип забезпечення органічної єдності теоретичної і практичної підготовки фахівців вищої кваліфікації, принцип свідомості і активності, принцип поєднання конкретного і абстрактного у навчальному процесі вищої школи (принцип наочності), принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок, розвитку розумових сил студентів.

Зміст підготовки майбутніх вчителів-логопедів у формуванні діагностичної та прогностичної компетентності відображено в змістово-процесуальному блоці моделі, який містить такі складові: етапи формування діагностичної та прогностичної компетентності майбутніх вчителів-логопедів (підготовчий, процесуальний, оціночний); форми; методи; засоби навчання, спрямовані на формування діагностичної та прогностичної компетентності.

До основних форм організації освітнього процесу віднесли: навчальні заняття: лекції, семінари; лабораторні, практичні заняття; конференції; консультації; навчальні ігри; практична підготовка: практики: навчальна, виробнича (в різних типах закладів: освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення тощо), науково-дослідна; самостійна робота: робота з друкованими та електронними джерелами; самостійне вивчення окреслених тем; участь у роботі наукових гуртків; самостійний перегляд тематичних кінофільмів, вебінарів, онлайн-курсів тощо; контрольні заходи: модульний контроль, контрольні роботи, контрольна перевірка оволодіння професійними знаннями, навичками і вміннями з різних навчальних дисциплін, в процесі вивчення яких відбувається формування діагностичної та прогностичної компетентності, також розв'язання кваліфікаційних завдань, іспити/заліки, захист дипломних робіт.

Визначили такі основні методи навчання:

організація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, інструктаж, розповідь, бесіда, робота з літературними джерелами, ілюстрування, самостійне спостереження, вправи, лабораторні, практичні і дослідні роботи); стимулювання і мотивація навчально-пізнавальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні ігри, створення ситуації інтересу і новизни у процесі викладання, опора на життєвий досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні); контроль і самоконтроль навчально-пізнавальної діяльності (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

Засоби навчання окреслили: вербальні: навчально-методична література: підручники, навчально-методичні посібники, словники, інструктивно-методичні рекомендації до практичних занять, організації самостійної/індивідуальної роботи, навчально-методичні комплекси. Дидактичні матеріали: законодавчі документи, нормативно-правова документація, що стосується процедури проведення фіксації результатів психолого-педагогічних обстежень різних типів закладів (протоколи обстежень), установ, Державний та Професійний стандарти, освітні програми, корекційно-розвиткові програми (в тому числі рекомендовані МОН), інструкції, бланки, діагностичні картки, стимульний матеріал до діагностичних методик, альбоми, плакати тощо. Технічні засоби навчання: комп'ютерна техніка, телевізори, мультимедійні дошки, проектори. Програмне забезпечення: онлайн-ресурси, спеціалізовані додатки («LearningApps», «Wordwall», «Twinkl», «Mio», «Логопотам», «SpeakTX», «Speech Therapy 4-Articulation», LogoSpace); цифрові освітні ресурси (Learning UA, Всеосвіта), онлайн-платформи для створення інтерактивного контенту (Canva або Genially), онлайн-платформи для відео-конференцій (Zoom та Google Meet). Програми для створення матеріалів з метою розробки/адаптації стимульного діагностичного інструментарію та бланків для побудови корекційно-розвиткового маршруту (PowerPoint).

Блок організаційно-педагогічних умов націлений на створення цілісного, системного освітнього середовища, яке забезпечує ефективне формування діагностичної та прогностичної компетентності майбутніх учителів-логопедів у процесі підготовки здобувачів в умовах магістратури.

Аналізуючи науково-педагогічну літературу з проблем формування професійної компетентності педагогів різних педагогічних галузей та окреслених педагогічних умов науковцями (Дубасенюк 2021, Євдоченко 2022, Халецька 2024), виділили такі основні організаційно-педагогічні умови: організаційні (удосконалення змісту освітніх програм, навчальних планів, освітніх компонент, врахування

Професійного стандарту, з метою формування діагностичної та прогностичної компетентності); методичні (застосування інноваційних форм, методів, засобів навчання, в тому числі інтерактивних); практичні (окреслення, розширення завдань практико-орієнтованого змісту під час проходження різних видів практик); мотиваційні (стимулювання викладачами мотивації здобувачів щодо формування діагностичної та прогностичної компетентності).

Реалізація даних умов відображається в опануванні здобувачами відповідних освітніх компонент, які формують діагностичну та прогностичну компетентність майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури.

Результативний блок спрямований на оцінку результату сформованості діагностичної та прогностичної компетентності в майбутніх вчителів-логопедів. Містить такі структурні компоненти: когнітивний, операційний, мотиваційний, рефлексивний. Відповідно визначені критерії: мотиваційно-ціннісний; когнітивний; операційно-діяльнісний; рефлексивно-оцінний та рівні сформованості: низький; середній; достатній; високий. Результативний блок демонструє моніторинг сформованості діагностичної та прогностичної компетентності в майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури шляхом експериментальної перевірки структурно-функціональної моделі.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Розроблена структурно-функціональна модель є джерелом теоретичних засад щодо можливостей формування діагностичної та прогностичної компетентностей в майбутніх вчителів-логопедів в умовах магістратури шляхом професійної підготовки в установах та закладах освіти різного типу. Містить такі основні блоки: цільовий, методологічний,

блок організаційно-педагогічних умов, змістово-процесуальний, результативний.

Цільовий блок відображає взаємозв'язок таких складових: соціальне замовлення, мета та завдання формування діагностичної та прогностичної компетентності. Методологічний блок відображає основні підходи до організації педагогічного процесу (системний, компетентнісний, діяльнісний, особистісно-орієнтований), принципи підготовки майбутніх вчителів-логопедів до здійснення діагностичної та прогностичної роботи. У змістово-процесуальному блоці визначено: етапи формування діагностичної та прогностичної компетентності майбутніх вчителів-логопедів (підготовчий, процесуальний, оціночний), форми, методи, засоби навчання, спрямовані на формування діагностичної та прогностичної компетентності. Блок організаційно-педагогічних умов містить організаційні, методичні та мотиваційні організаційно-педагогічні умови. Результативний блок спрямований на оцінку результату сформованості діагностичної та прогностичної компетентності в майбутніх вчителів-логопедів. Містить такі структурні компоненти: когнітивний, операційний, мотиваційний, рефлексивний. Відповідно визначені критерії: мотиваційно-ціннісний; когнітивний; операційно-діяльнісний; рефлексивно-оцінний та рівні сформованості: низький; середній; достатній; високий.

Перспективою подальших досліджень вбачаємо експериментальну перевірку ефективності структурно-функціональної моделі формування діагностичної та прогностичної компетентностей у майбутніх вчителів-логопедів шляхом моніторингу визначених критеріїв у відповідності рівня їх розвитку.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Гладуш, В. Кляйн, В. & Шилонова, О. (2019). Формування діагностико-прогностичної компетентності магістра спеціальної освіти. *Здоров'я нації*, 26–32. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2019_2_7
- Горбатюк, Р., Білан, Н., & Сіткарь, С. (2023). Діагностична компетентність у структурі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Молодь і ринок*, (8), 53–57. <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/289422>
- Гринькова, Н. Лісова, Л. & Опалюк, О. (2024). Характеристика професійної компетентності вчителя-логопеда інклюзивно-ресурсного центру. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*, (22), 85–98. <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/341155/329162>
- Діденко, О., Сініца, Т., & Дем'янюк, Ю. (2023). Сутність, зміст та особливості формування діагностичної компетентності у здобувачів освіти у військових навчальних закладах. *Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*, (4), 25–33. <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/1518>
- Дубасенюк, О., & Мороз, М. (2021). Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх учителів у закладах вищої освіти. *Нові технології навчання: збірник наукових праць ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»*, (95), 48–56. <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/33795>
- Дурманенко, Є. А., & Бартків, О. С. (2022). Формування прогностичної компетентності у майбутніх вихователів: дидактичний аспект. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*, 2(133), 124–128. <http://ipc-dspace.org.ua/handle/123456789/395>
- Євдоченко О. (2022). Модель формування професійної компетентності майбутніх хіміків у процесі фахової підготовки. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*, (13). <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/36028>
- Мартинчук, О. В. (2013). Компетентнісний підхід до фахової підготовки вчителів-дефектологів для забезпечення освітньої інтеграції дітей з порушеннями психофізичного розвитку. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*, (24), 153–158. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3477/>
- Пінчук, Ю. В. (2005). *Система професійної компетентності вчителя-логопеда* [Автореф. автореферат дисертації, Нац. пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова.]. <http://search.nbuv.gov.ua/publ/REF-0000259387>

- Пузіков, Д. О. (2018). Навчально-методична література як засіб формування прогностичної компетентності сучасного вчителя. *Проблеми сучасного підручника*, (21), 358-371. http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2018_21_33
- Професійний стандарт на групу професій «Вчитель-логопед», «Логопед»*. (2024, 18 вересня). Національне агентство кваліфікацій. https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/658-profesijnij_standart.pdf
- Скворцова, С. О. (2009). Професійна компетентність учителя: зміст поняття. *Наука і освіта*, (4), 93-95. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/4_2009/22.pdf.pdf
- Стахова, Л.Л. (2017). Розвиток професійної компетентності учителя-логопеда закладу дошкільної освіти як умова ефективної організації корекційно-розвивального процесу. *Актуальні питання корекційної освіти. Педагогічні науки*, (10), 341-351. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2017_10_33
- Тимків, Л. (2024). Діагностична компетентність соціальних працівників у роботі з дітьми та сім'ями. *Публічне управління та соціальна робота*, (1), 72. <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-1-11>
- Чупахіна, С. В., Потапчук, Т. В., & Лякішева, А. В. (2022). Підготовка майбутніх учителів-логопедів до педагогічної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. *Академічні студії. серія «педагогіка» - Academic studies. series «pedagogy»*, (1), 159-167.
- Халецька К.В. (2024). *Формування прогностичної компетентності майбутніх учителів математики у закладах вищої освіти* [Дис. д-ра філософії в галузі педагогіки, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»]. https://pdpu.edu.ua/doc/vr/2024/doc_filosofii/khaletska/dis.pdf
- Шаравара, В. В. (2021). *Формування прогностичної компетентності майбутніх бакалаврів комп'ютерних наук у процесі фахової підготовки* [Дис. д-ра філософії в галузі педагогіки, Університет імені Альфреда Нобеля]. <https://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/5539>
- Ягупов В. В., Плохута І. С. (2022). Діагностувальна компетентність майбутніх докторів філософії: поняття, структура і зміст. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, (103), 47–53. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_2/33.pdf

REFERENCES

- Chupakhina, S. V., Potapchuk, T. V., & Lyakisheva, A. V. (2022). Preparation of future teachers-speech therapists for pedagogical activities in an inclusive educational environment. *Academic Studies. series «Pedagogy»*, (1), 159-167.
- Didenko, O., Sinitsa, T., & Demjanyuk, Y. (2023). Essence, content and features of the formation of diagnostic competence in students in military educational institutions. *Collection of Scientific Papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, (4), 25-33. <https://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/pedzbirnyk/article/view/1518>
- Dubaseniuk, O., & Moroz, M. (2021). Pedagogical conditions for the formation of professional competence of future teachers in higher education institutions. *New Technologies of Education: Collection of Scientific Papers. DNU «Institute for Modernization of the Content of Education»*, (95), 48-56. <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/33795>
- Durmanenko, E. A., & Bartkiv, O. S. (2022). Formation of prognostic competence in future educators: didactic aspect. *Bulletin of Mykhailo Ostrogradskyi KrNU*, 2(133), 124-128. <http://ipc-dspace.org.ua/handle/123456789/395>
- Gladush, V. Klein, V. & Shilonova, O. (2019). Formation of diagnostic and prognostic competence of the Master of Special Education. *Health of the Nation*, 26–32. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uzn_2019_2_7
- Gorbatyuk, R., Bilan, N., & Sitkar, S. (2023). Diagnostic competence in the structure of professional training of higher education applicants. *Youth and the Market*, (8), 53-57. <https://mir.dspu.edu.ua/article/view/289422>
- Grinkova, N., Lisova, L. & Opalyuk, O. (2024). Characteristics of the professional competence of a teacher-speech therapist of an inclusive resource center. *Topical Issues of Correctional Education (Pedagogical Sciences)*, (22), 85-98. <https://aqce.kpnu.edu.ua/article/view/341155/329162>
- Khaletska K.V. (2024). *Formation of prognostic competence of future teachers of mathematics in higher education institutions* [Diss. of Doctor of Philosophy in the field of pedagogy, State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskyi»]. https://pdpu.edu.ua/doc/vr/2024/doc_filosofii/khaletska/dis.pdf
- Martynchuk, O. V. (2013). Competence approach to the professional training of teachers-defectologists to ensure the educational integration of children with disorders of psychophysical development. *Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Drahomanov. Series 19: Correctional Pedagogy and Special Psychology*, (24), 153-158. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3477/>
- Pinchuk, Y. V. (2005). *System of professional competence of a teacher-speech therapist* [Author's abstract of the dissertation, National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov.]. <http://search.nbuv.gov.ua/publ/REF-0000259387>
- Professional standard for the group of professions «Teacher-speech therapist», «Speech therapist»*. (2024, September 18). National Qualifications Agency. https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/658-profesijnij_standart.pdf
- Puzikov, D. O. (2018). Educational and methodological literature as a means of forming the prognostic competence of a modern teacher. *Problems of the Modern Textbook*, (21), 358-371. http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2018_21_33
- Sharavara, W. W. (2021). *Formation of Prognostic Competence of Future Bachelors of Computer Science in the Process of Professional Training* [Diss. of Doctor of Philosophy in the Field of Pedagogy, Alfred Nobel University]. <https://ir.duan.edu.ua/handle/123456789/5539>
- Skvortsova, S. O. (2009). Professional competence of the teacher: the content of the concept. *Science and Education*, (4), 93-95. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2009/4_2009/22.pdf.pdf
- Stakhova, L.L. (2017). Development of professional competence of a teacher-speech therapist of a preschool education institution as a condition for the effective organization of the correctional and developmental process. *Topical Issues of Correctional Education. Pedagogical Sciences*, (10), 341-351. http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2017_10_33
- Tymkiv, L. (2024). Diagnostic competence of social workers in working with children and families. *Public Administration and Social Work*, (1), 72. <https://doi.org/10.32782/3041-1319/2024-1-11>
- Yagupov V. V., Plokhuta I. S. (2022). Diagnostic competence of future doctors of philosophy: concept, structure and content. *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*, (103), 47–53. https://www.aphn-journal.in.ua/archive/46_2021/part_2/33.pdf
- Yevdochenko, O. (2022). Model of Formation of Professional Competence of Future Chemists in the Process of Professional Training. *Perspectives and Innovations of Science. Series «Pedagogy», Series «Psychology», Series «Medicine»*, (13). <https://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/36028>